

Drepturile recruților și militarilor discutate în cadrul unei Conferințe Internaționale

Drepturile recruților și a militarilor din regiunea de Est a Republicii Moldova este un subiect aproape tabu pentru autoritățile de la Chișinău, societatea civilă fiind cea care bate alarma asupra ilegalităților și situațiilor dificile cu care se confruntă aceștia. Tinerii sunt recrutați și înrolați forțat în structuri paramilitare ilegale, iar odată ajunși acolo umiliți și tratați de multe ori inuman, fără a-și putea apăra drepturile fundamentale. Aceasta a fost una din temele abordate în cadrul Conferinței Internaționale „Drepturile recruților și militarilor în regiunea de est a Republicii Moldova – paralela cu alte regiuni de conflict în CSI”, care a avut loc la 08 septembrie în Chișinău.

Potrivit directorului Asociației Promo-LEX, Ion Manole, Republica Moldova este un stat unic. „Pe teritoriul său există 3 structuri armate diferite: structurile constituționale (Armata Națională), Armata Rusă (care staționează contrar voinței autorităților RM și contrar obligațiilor asumate la nivel internațional de către Federația Rusă), precum și structuri paramilitare ilegale. Din această cauză, drepturile a mii de persoane din regiune sunt grav încălcate. Pe de o parte, administrația regiunii de peste 20 ani încalcă normele legale și drepturile omului în regiune, în timp ce autoritățile constituționale se limitează la monitorizarea situației, ignorând astfel obligațiile sale pozitive de a proteja drepturile și interesele locuitorilor acestei zone. Constatăm discriminarea celor peste 500.000 persoane de către autoritățile constituționale”, a menționat Ion Manole.

Prezent la eveniment Iurie Dominic, General de Brigadă, Șeful Marelui Stat Major al Armatei Naționale, Comandant al Armatei Naționale, a menționat importanța dialogului dintre forțele armate și societatea civilă, subliniind necesitatea derulării de inițiative comune în vederea unei mai bune informări și cunoașterea drepturilor și libertăților atât a militarilor cât și a civililor.

Participanții la eveniment s-au referit și la procesul de reformare a forțelor armate în țările CSI, regiunile de conflict Osetia de Sud și Abhazia, dar și la statutul și respectarea drepturilor militarilor, informație prezentată de către reprezentanții Ministerului Apărării al R. Moldova, dar și ai societății civile din Ucraina, Rusia, Belarus, Armenia și Tadjikistan.

În încercarea de a explica statutul juridic al forțelor militare din regiunea de Est a Moldova, Valeriu Cușnir, Doctor Habilitat în Drept, profesor universitar, a menționat că formațiunile militare nestatale din regiune au fost formate contrar dreptului internațional și național. “Potrivit Constituției RSSM, declară Valeriu Cușnir, doar Sovietul Suprem, ca organ suprem al puterii de stat era abilitat să adopte măsuri în limitele determinate de Constituție pentru apărarea și securitatea statului. O altă autoritate, un alt organ, sau chiar o altă persoană, nu aveau atribuții în domeniul apărării și securității statului, inclusiv în ceea ce privește constituirea formațiunilor militare. Altfel spus, formațiunile paramilitare create în stânga Nistrului au un caracter ilegal, mai mult ca atât ele prezintă un pericol social sporit la adresa securității naționale”.

Generalul maior în rezervă, d-nul Victor Gusleacov a menționat că drept temei pentru constituirea și stabilirea structurilor paramilitare în stânga Nistrului a servit Acordul din 1992 de încetare a focului. Acest document nefiind ratificat de către Parlamentul R. Moldova și respectiv Duma de Stat a Federației Ruse, după cum prevăd normele internaționale, rămâne a fi unul

ilegal, la fel ca și prezența structurilor paramilitare.

Expertul independent din Habarovsk, Rusia, d-nul Pavel Shmacov, după efectuarea unei vizite la una din unitățile militare din regiunea transnistreană ce aparține Federației Ruse a menționat despre lacunele normelor locale ce țin de apărarea drepturilor militarilor. Potrivit lui, un lucru foarte grav este că aceștia sunt lipsiți de posibilitatea de a depune vreun recurs pentru faptele de abuz sau alte încălcări.

Referindu-se la drepturile militarilor din regiunea Transnistreană, juristului Promo-LEX Alexandru Zubco susține că: "Tinerii recruți din regiunea transnistreană, cetățeni ai R. Moldova, sunt forțați, pe teritoriul R. Moldova, să servească unui regim anticonstituțional în structurile paramilitare ilegale. În cazul în care aceștia refuză „înrolarea” sunt urmăriți penal, sancționați și condamnați cu închisoarea. Potrivit unor date neoficiale, anual, peste 400 de tineri sunt anunțați în căutare pentru „eschivarea” de la înrolare. Mai mulți beneficiari, au reclamat cazuri de abuz fizic, maltratări, estorcări de bani și bunuri, de violență în unitățile militare din regiunea de est. Potrivit juristului, fenomenul „înrolării forțate”, nu este altceva decât o privare ilegală de libertate.

Experții internaționali și reprezentanții societății civile din cadrul țărilor participante al Conferință au subliniat importanța unui astfel de eveniment pentru consolidarea efortului și capacităților de promovare a standardelor internaționale în respectarea drepturilor recruților și militarilor.

La eveniment au participat reprezentanți ai Parlamentului R. Moldova, ai Armatei Naționale, ai MAI, ai Procuraturii Generale, ai Centrelor Militare și Secțiilor Militare raionale, experți internaționali și reprezentanți ai societății civile, inclusiv din regiunea transnistreană.

Conferința a fost organizată în cadrul proiectului de cooperare transfrontalieră: „Rețea transnațională pentru protecția drepturile recruților și militarilor în termen: fortificarea tinerilor în situații de discriminare din partea statului” finanțat de către Uniunea Europeană prin Instrumentul European pentru Democrație și Drepturile Omului (IEDDO). Proiectul este implementat de către Școala de Economie și Științe Politice din Londra și Asociația Promo-LEX care este partener local.

Pentru mai multe detalii, contactați: Carolina Bondarciuc,
Ofițer de relații cu publicul
Tel: (22) 450024, GSM: 069637849, e-mail: pr@promolex.md